

Position paper gemeente Haarlemmermeer t.b.v. hoorzitting/rondetafelgesprek Luchtvaartnota 23-09-15

Luchthaven en omgeving hebben elkaar nodig

De luchthaven Schiphol zit sterk verweven in het DNA van onze polder: Haarlemmermeer en Schiphol zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Van de ruim 160 jaar dat Haarlemmermeer bestaat, is dat bijna 100 jaar met Schiphol. De ligging van Schiphol binnen de gemeentegrenzen maakt Haarlemmermeer tot een unieke gemeente. Gezien het belang van de luchtvaartsector voor de welvaart en de economie van Nederland en van de regio, achten wij het van groot belang om met belanghebbenden en deskundigen op het gebied van de luchtvaart voortuit te kijken en na te denken over de toekomst van het Nederlandse luchtvaartbeleid.

Haarlemmermeer zet zich in om de synergie tussen Schiphol en de omgeving op het gebied van ruimte, economie en leefbaarheid voor bewoners en bedrijven verder te versterken. Een sterke, succesvolle regio heeft een sterke luchthaven nodig en omgekeerd. Onze inzet is om als gemeente en regio optimaal te profiteren van de ruimtelijk-economische kracht van Schiphol, maar er tegelijkertijd voor te zorgen dat de leefbaarheid rondom de luchthaven gewaarborgd blijft.

Toekomstige luchthavenregio

De metropoolregio is voor haar welvaart wederzijds afhankelijk van een goed functionerende luchthaven met een (hub)carrier die internationale connectiviteit waarborgt. Excellente connectiviteit versterkt het vestigingsklimaat, leidt tot productiviteitswinst en meer (buitenlandse) investeringen. Internationale connectiviteit is van groot maatschappelijk-economisch belang in onze huidige geglobaliseerde samenleving. Wij zijn ons er echter van bewust dat de hubfunctie van Schiphol geen gegeven is. Concurrentie uit de Golfregio, de snelle opkomst van prijsvechters en goedkope luchtvaartmaatschappijen, een relatief hoog kostenniveau en schaarse luchthavencapaciteit zijn ontwikkelingen die maken dat de hubstatus van Schiphol geen vanzelfsprekendheid is.

Om nu en in de toekomst concurrerend te blijven zetten wij in op gezamenlijk optrekken met Schiphol en KLM in de wederzijdse groei en het versterken van de synergie tussen Schiphol en de omgeving. De nabijheid van de luchthaven en de stedelijke omgeving is een kwaliteit waarin wij ons van andere regio's onderscheiden. De onderliggende infrastructuur via weg, spoor en haven(s), de combinatie van Schiphol als passagiers- en vracht hub en het aantrekkelijke woon-werk- en leefklimaat maken de Schipholregio een krachtige luchthavenregio. De uitdaging is hoe we deze complementariteit en synergie kunnen blijven behouden en maximaal kunnen benutten.

Wonen-vliegen

Binnen de luchthavenregio vormt de afstemming wonen-vliegen een belangrijke uitdaging. Het is enerzijds van belang dat er voldoende ruimte en capaciteit gewaarborgd wordt om de mainportfunctie en de netwerkkwaliteit van Schiphol in de toekomst te behouden en te versterken. Anderzijds dient de milieubelasting zo acceptabel mogelijk gemaakt te worden en de kwaliteit van de woon-leef- en werkomgeving van inwoners gewaarborgd te worden. Tevens is er behoefte aan woningbouwontwikkelingen, welke een belangrijke impuls geven aan de regio om de leefbaarheid in stand te houden (en leegstand en verval tegengaan) én voorzien in de toenemende woningbehoefte in de Metropoolregio Amsterdam - 300.000 extra woningen tot 2040. Deze woningen zijn nodig om jong talent in de regio te huisvesten en de internationale concurrentiepositie in stand te houden.

Om een toekomstbestendige oplossing te vinden die recht doet aan de lange termijn luchtvaartontwikkeling én de lange termijn woningbouwopgave in de regio, pleiten wij voor:

1. Benutten en versterken ruimtelijke-economische en sociale kracht

Wij willen ons richten op het verder benutten en versterken van de ruimtelijke-economische en sociale kracht van de Schipholregio. De Schipholregio kent krachtige en internationaal opererende economische clusters zoals de greenport, de financiële sector, de creatieve industrie en de logistieke sector. De excellente verbindingen met de rest van de wereld en de verschillende woonmilieus - inclusief het grootstedelijke aanbod van kunst, cultuur en ontspanning - dragen bij aan een aantrekkelijk vestigingsmilieu voor mensen en bedrijven. De synergie die hieruit voortvloeit vormt een belangrijke kwaliteit en economische potentie voor de regio. Vanuit onze optiek dient regelgeving op het gebied van luchtvaart dan ook voldoende zekerheden te bieden voor economische en stedelijke ontwikkeling in de regio. Een aantrekkelijk woon-, werk- en leefmilieu is het uitgangspunt.

2. Regionale afwegingsbevoegdheid en verantwoordelijkheid

De thematiek van woningbouw in relatie tot de luchthaven dient op regionaal niveau besproken en beslecht te worden. Gelet op de veranderende bestuurlijke verhoudingen tussen rijk en regio en de verschuivingen van de verantwoordelijkheden daarbinnen lijkt het logisch (en noodzakelijk) de uiteindelijke afweging en daarmee ook de verantwoordingsplicht in de regio te leggen. In de regio bevindt zich de expertise en kennis waarmee op het geschikte schaalniveau een heldere ruimtelijk-economische afweging gemaakt kan worden. Wanneer op basis van publieke afweging wordt gekozen voor een stedelijke ontwikkeling in de directe nabijheid van de luchthaven, moet het regionale bestuur die deze afweging maakt hiervoor ook de verantwoordelijkheid nemen.

Door vooraf slimme keuzes te maken bij het inrichten van een gebied zijn er talrijke mogelijkheden om de effecten van vliegtuig geluid te reduceren en beter met het risico op hinder om te gaan. Wij willen daarom experimenten aangaan en ruimte bieden voor geluid adaptief bouwen. Daarnaast willen we verdergaande afspraken maken over de informatievoorziening en communicatie over de risico's van hinder van vliegtuigeluid, in het bijzonder voor de meer belaste gebieden. Juridische borging kan zekerheden geven voor zowel bewoners, de sector als wel de lokale en regionale overheden.

3. Nieuw systeem van rekenmethoden en afspraken

Tot slot willen wij een nieuw systeem van afspraken en rekenmethoden omtrent groeiruimte en hinderbeperking van de luchthaven. De luchtvaartsector heeft de afgelopen decennia een grote prestatie geleverd als het gaat om het reduceren van hinder. Door de werking van het huidige systeem (dosis-effect relatie, gelijkwaardigheidscriteria, maximale aantallen geluidgevoelige bestemmingen en gehinderden) wordt de sector echter afgerekend op het aantal woningen en personen in geluid belast gebied. Dit systeem staat op gespannen voet met de behoefte aan en gewenste woningbouwontwikkelingen en doet geen recht aan de prestatie die door de sector geleverd is (en maakt deze ook niet objectief). Een nieuw rekensysteem dient te bestaan uit objectieve, transparante en meetbare criteria én een gelijkwaardige bescherming op basis van de gemaakte afspraken over geluidbelasting. Graag gaan wij met de betrokken partijen in gesprek om dit te realiseren.

Bovenstaande voorstellen dragen bij aan de oplossing voor zowel de benodigde verstedelijkingsruimte in de regio, de ontwikkelingsruimte voor de luchthaven als voor het waarborgen van voldoende kwaliteit van de leefomgeving.